

Διδακτικό Σενάριο

τίτλος: Το Ταξίδι εμπειρία ζωής και εμπειρία ανάγνωσης

Τάξη: Β΄ Γυμνασίου

Δημιουργός: Ζωή Μπάρμπα, εκπαιδευτικός στη Β/θμια Εκπαίδευση

Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική Λογοτεχνία

Συμβατότητα με το Π. Σ.: Σύμφωνα με το Π. Σ. στο σχολικό εγχειρίδιο της Β΄ Γυμνασίου υπάρχει μεγάλη ειδολογική ποικιλία με διάφορες ενότητες δύο από τις οποίες είναι: « Ταξιδιωτικά κείμενα» και «Ο καημός της ξενιτιάς, ο ελληνισμός έξω από τα σύνορα, τα μικρασιατικά, οι πρόσφυγες». Με το συγκεκριμένο σενάριο υλοποιείται η διδασκαλία μίας ενότητας.

Είδος διδακτικής πρακτικής: ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, καθοδηγούμενη συζήτηση, δραματοποίηση, project, μετωπική διδασκαλία

Προτεινόμενη διάρκεια: 24 ώρες

Δοκιμάστηκε στο σχολείο: υλοποιήθηκε στη Β΄ τάξη του Γυμνασίου Εχίνου τα σχολικά έτη 2012- 2013 και 2013-2014 με τροποποιήσεις

Εισαγωγή

Η διδασκαλία του σεναρίου εντάσσεται στην Πιλοτική διδασκαλία της Λογοτεχνίας της Β΄ Γυμνασίου του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων και ειδικότερα στην ενότητα «Ετερότητα στη Λογοτεχνία». Χρησιμοποιείται μέρος του υλικού από το πρόγραμμα, και συγκεκριμένα από το τεύχος «Το ταξίδι εμπειρία ζωής και εμπειρία ανάγνωσης». Παράλληλα, αξιοποιούνται κείμενα του σχολικού εγχειριδίου της Β΄ Γυμνασίου, τα οποία εντάσσονται σ΄ αυτή την ενότητα και άλλο υλικό, έντυπο και ηλεκτρονικό, που σχετίζεται με το πραγματικό και φανταστικό ταξίδι. Το ξεκίνημα του ταξιδιού με τη Λογοτεχνία γίνεται από το «ταξίδι για διακοπές-αναψυχή» (Α΄ Φάση), συνεχίζεται με το ταξίδι σε κόσμους φανταστικούς, το «ταξίδι για δουλειά» και τη μετανάστευση (Β΄ Φάση) και ολοκληρώνεται με μία ανασκόπηση όλων των ταξιδιών στα οποία συμμετείχαν οι μαθητές μέσα από τη Λογοτεχνία (Γ΄ Φάση).

Η τάξη εργάζεται σε ομάδες δουλεύοντας με φύλλα εργασίας. Οι απαντήσεις των ομάδων ανακοινώνονται στην ολομέλεια. Η μία ομάδα συμπληρώνει την άλλη ή ανακοινώνει κάτι διαφορετικό. Οι άλλες ομάδες αξιολογούν την απάντηση που ανακοινώνεται. Έτσι, προσεγγίζεται η διδακτική ενότητα με άλλο τρόπο, εκτός από την παραδοσιακή μετωπική διδασκαλία. Η τάξη μαθαίνει να συνεργάζεται, αισθάνεται ότι ο ρόλος της στο «χτίσιμο» της μαθησιακής διαδικασίας είναι σημαντικός και το μάθημα γίνεται περισσότερο ενδιαφέρον και ελκυστικό με την ενεργητική συμμετοχή της. Επιπλέον, γίνονται προφορικές συζητήσεις. Η μετωπική διδασκαλία χρησιμοποιείται όπου κρίνεται απαραίτητο, ιδίως, για την επεξήγηση άγνωστων λέξεων ή δυσνόητων σημείων.

Σκοποθεσία

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- ✓ να γνωρίσουν είδη του ταξιδιού (διακοπές-ψυχαγωγία, φανταστικό ταξίδι, για δουλειά, μετανάστευση)
- ✓ να έρθουν σε επαφή με κόσμους και πολιτισμούς πραγματικούς και φανταστικούς, ήθη, έθιμα, συνήθειες
- ✓ να γνωρίσουν μεταφορικά μέσα, σύγχρονα και παλιότερα
- ✓ να συνειδητοποιήσουν ότι η φαντασία είναι ένα μη «συμβατικό μεταφορικό μέσο» με το οποίο ταξιδεύει κανείς οπουδήποτε ανά πάσα στιγμή

- ✓ να κατανοήσουν ότι το ταξίδι είναι μια περιπέτεια κατά την οποία κανείς μαθαίνει πράγματα για τους άλλους αλλά και τον εαυτό του
- ✓ να διερευνήσουν τα συναισθήματα των ηρώων που ταξιδεύουν, θετικά (π.χ. ταξιδιώτης σε διακοπές, ευχάριστο φανταστικό ταξίδι) και αρνητικά (π. χ. εργαζόμενος ταξιδιώτης, ναυτικός, μετανάστης)
- ✓ να συνειδητοποιήσουν ότι ένα ταξίδι δεν είναι πάντα ευχάριστο και αυτό εξαρτάται από τις συνθήκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι «ταξιδιώτες-εργαζόμενοι», αλλά και από τους λόγους που τους ανάγκασαν να το πραγματοποιήσουν

Δεξιότητες

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:

- ✓ να αναγνωρίζουν το είδος του ταξιδιού σε ένα λογοτεχνικό κείμενο
- ✓ να παράγουν λόγο, προφορικό ή γραπτό σχετικά με την προετοιμασία για ένα ταξίδι, το σκοπό, το μέσο με το οποίο ταξιδεύει ο ήρωας, την έκβαση του ταξιδιού, τα συναισθήματα του ήρωα και τις εμπειρίες του
- ✓ να μπαίνουν στη θέση του ήρωα (ενσυναίσθηση)
- ✓ να παρατηρούν τι μαθαίνουν οι ήρωες από τα ταξίδια τους, τόσο για τον εαυτό τους όσο και για τους άλλους
- ✓ να διακρίνουν τις εικόνες που μπορεί να έχει κάποιος από ένα ταξίδι και τα είδη τους (οπτικές, ακουστικές, γευστικές, οσφρητικές)
- ✓ να παρατηρούν και να κρίνουν τις συνήθειες ενός άλλου τύπου, πραγματικού ή φανταστικού και να τον συγκρίνουν με τον δικό τους
- ✓ να προβληματίζονται σχετικά με τις δυσκολίες που συναντούν οι ήρωες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή και στον προορισμό τους (π.χ. εργαζόμενος που ταξιδεύει, μετανάστης)
- ✓ να συνειδητοποιήσουν ότι υπάρχουν διαφορετικά είδη κειμένων με το ίδιο θέμα (λογοτεχνικά κείμενα, ταξιδιωτικοί οδηγοί, κόμικς, τραγούδια)
- ✓ να μεταφέρουν τις εντυπώσεις τους, τη συγκίνηση και τα συναισθήματά τους σε άλλες μορφές δραστηριοτήτων (π.χ. να κατασκευάσουν μία κάρτα, αφίσα, να ζωγραφίσουν εικόνες από ένα κείμενο)

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Κατά τη διδασκαλία του σεναρίου, και συγκεκριμένα στην Γ΄ φάση (Μετά την ανάγνωση), οι μαθητές και οι μαθήτριες επισκέφτηκαν το εργαστήριο πληροφορικής. Αξιοποιήθηκε η μηχανή αναζήτησης google για την εκπόνηση ομαδικής και ατομικής εργασίας. Στις δύο πρώτες φάσεις Α΄ και Β΄ (Πριν την Ανάγνωση και Ανάγνωση) οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν μόνο από τη διδάσκουσα, και συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκε ο βιντεοπροβολέας για την προβολή videos, τραγουδιών στο youtube, εικόνων, ιστοσελίδων.

Κείμενα

«Από το Αεροπλάνο», Λίνα Κάσδαγλη [Υλικό ΠΕΜ](#)

«Βγαίνοντας απ' το σχολειό», Ζακ Πρεβέρ (σχολικό βιβλίο, σ. 110)

Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ, (αποσπάσματα), Τζόνναθαν Σουίφτ [Υλικό ΠΕΜ](#)

Ο Μικρός Πρίγκιπας, (αποσπάσματα), Αντουάν ντε Σαιν Εξυπερύ [Υλικό ΠΕΜ](#).

« Ιθάκη», Κ. Π. Καβάφης [Υλικό ΠΕΜ](#)

« Οι γάτες των φορτηγών », Νίκος Καββαδίας (σχολικό βιβλίο, σ. 236) [Υλικό ΠΕΜ](#).

« Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα », Δημήτρης Χατζής (σχολικό βιβλίο, σ. 129)

Υλικό από το Διαδίκτυο:

Τραγούδια-videos

[Ιθάκη- Μελοποίηση από μαθητική χορωδία](#)

[Οι γάτες των φορτηγών, Ξέμπαρκοι](#)

Videos

[aerial viewing of Greece](#)

[Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα, Λήμνος Α' μέρος](#)

[Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ, Μέρος 1ο](#)

[Ο Μικρός Πρίγκιπας και ο τριανταφυλλόκηπος](#)

[Ο Μικρός Πρίγκιπας και η αλεπού](#)

[Ιθάκη, εικονογράφηση, εργασία μαθητών](#)

Εικόνες από το διαδίκτυο:

[Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ](#)

[κοράλλια](#)

[Κεχριμπάρια](#)

[Έβενος](#)

[Σιντέφι](#)

[Μυρωδικά](#)

Ιστοσελίδες

[Η Ιθάκη σε κόμικς \(στα αγγλικά\)](#)

[Ταξιδιωτικός Οδηγός Ξάνθης](#)

Έντυπο Υλικό

Ταξιδιωτικοί Οδηγοί: Ξάνθης, Ιωαννίνων, Θράκης από το αρχείο της διδάσκουσας
Κάρτ ποστάλ από διάφορα μέρη της Ελλάδας (Λευκάδα, Σαντορίνη, Λήμνος, Κεφαλονιά, Σκιάθος, Αθήνα, Ιωάννινα, Αλεξανδρούπολη) από το αρχείο της διδάσκουσας

Διαφημιστικά Φυλλάδια του ΕΟΤ (Καστοριά, Μετέωρα, Κρήτη, Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη, Σποράδες, Κυκλάδες) από το αρχείο του σχολείου

Μεθόδευση της διδασκαλίας

Αναλυτική περιγραφή των φάσεων υλοποίησης του σεναρίου:

Α' φάση: Πριν από την ανάγνωση (4 ώρες)

Η φάση αυτή εισάγει τους μαθητές στην ενότητα, τους προετοιμάζει και στοχεύει να κεντρίσει το ενδιαφέρον τους. Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των δύο για να εξοικειωθεί με την ομαδική εργασία σταδιακά. Αρχικά, μοιράζονται ταξιδιωτικοί Οδηγοί (Ξάνθης, Ιωαννίνων, Θράκης), διαφημιστικά Φυλλάδια του ΕΟΤ (Καστοριά, Μετέωρα, Κρήτη, Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη, Σποράδες, Κυκλάδες) και κάρτ ποστάλ

από διάφορα μέρη της Ελλάδας (Λευκάδα, Σαντορίνη, Λήμνος, Κεφαλονιά, Σκιάθος, Αθήνα, Ιωάννινα, Αλεξανδρούπολη). Κάθε θρανίο έχει τουλάχιστον ένα διαφημιστικό φυλλάδιο του ΕΟΤ, ενώ οι ταξιδιωτικοί οδηγοί και οι κάρτες κυκλοφορούν κυκλικά. Οι μαθητές καλούνται να τα ξεφυλλίσουν και να παρουσιάσουν ένα μέρος που τους άρεσε περισσότερο και πληροφορίες που δίνει το υλικό αυτό (διαμονή, αξιοθέατα, μετακινήσεις, αρχαιολογικούς χώρους κ.τλ.). Γίνεται προφορική συζήτηση, καθοδηγούμενη αρκετά από τη διδάσκουσα, καθώς οι μαθητές έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με τα συγκεκριμένα κειμενικά είδη. Προβάλλεται στον βιντεοπροβολέα ένας [ταξιδιωτικός οδηγός](#) της Ξάνθης και οι ομάδες παρατηρούν τις διαφορές ανάμεσα σε αυτόν και στον έντυπο που έχουν ήδη ξεφυλλίσει, εκφράζουν τη γνώμη τους ποιον θα προτιμούσαν να συμβουλευτούν αν ταξίδευαν στο συγκεκριμένο τόπο.

Στη συνέχεια στην τάξη προβάλλονται δύο videos από το διαδίκτυο μέσω του βιντεοπροβολέα. Με το [aerial viewing of Greece](#) οι μαθητές γνωρίζουν μέρη της Ελλάδας και σχολιάζουν όποια αναγνωρίζουν, μπαίνουν στη θέση ενός τουρίστα που το παρακολουθεί και μιλούν για το μέρος που θα ήθελαν να παρατηρήσουν περισσότερο (βλ. Παράρτημα, 1^ο Φύλλο Εργασίας). Ακόμη, με το video [Λήμνος Α΄ μέρος, Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα](#) γνωρίζουν ένα νησί κοντά στην περιοχή τους. Απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης σχετικά με το video που παρακολούθησαν, αφού πρώτα κάποιος εντοπίσει στο χάρτη τη Λήμνο και τα γειτονικά σε αυτήν μέρη. Ζητείται και η γνώμη των μαθητών για το νησί και αν θα ήθελαν να το επισκεφτούν (βλ. Παράρτημα, 2^ο Φύλλο Εργασίας).

Τέλος, η τάξη για πρώτη φορά κατά τη διδασκαλία του σεναρίου ασχολείται με ένα μικρό εύληπτο λογοτεχνικό κείμενο, που ανήκει στη σφαίρα του «πραγματικού ταξιδιού»: «Από το Αεροπλάνο» της Λίνας Κάσδαγλη. Διερευνώνται τα συναισθήματα του ήρωα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του με το αεροπλάνο και τα μέρη που βλέπει από ψηλά, τα οποία και εντοπίζουν στο χάρτη. Ομαδοποιούνται τα μεταφορικά μέσα σε σύγχρονα και παλιά. Το κείμενο επιλέγεται, γιατί οι περισσότεροι μαθητές δεν έχουν ταξιδέψει με αεροπλάνο, γι' αυτό τους ζητείται να περιγράψουν ένα μέρος που παρατηρούν από την κορυφή ενός λόφου (βλ. Παράρτημα, 3^ο Φύλλο Εργασίας).

Β΄ Φάση: Ανάγνωση (16 διδακτικές ώρες)

Η τάξη περνά στη διδασκαλία του φανταστικού ταξιδιού εργαζόμενη σε δυάδες μελετώντας το ποίημα «Βγαίνοντας από το σχολείο» του Ζακ Πρεβέρ. Η διδασκαλία εστιάζει στους λόγους για τους οποίους πραγματοποιούν οι ήρωες το ταξίδι τους, στο μέσο, στις εμπειρίες που αποκομίζουν, στις εικόνες του κειμένου, τις οποίες οι ομάδες καλούνται να κατηγοριοποιήσουν. Επιπλέον, οι μαθητές μπαίνουν στη θέση των ηρώων-μαθητών του κειμένου και ταυτίζονται μαζί τους (βλ. Παράρτημα, 4^ο Φύλλο Εργασίας). Ο πρώτος χωρισμός των μαθητών σε τριάδες και τετράδες με στόχο τη συνεργασία με περισσότερα μέλη γίνεται σε μια πιο «ευχάριστη» δραστηριότητα: ζωγραφίζουν εικόνες από το ποίημα με υλικά που διαθέτει το σχολείο. Στο τέλος, ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα γράφει σε ένα χαρτί Α3 με μαρκαδόρους τους λόγους που ωθούν τους ήρωες να «βγουν από το σχολείο», αφού οι ομάδες συζητήσουν λίγα λεπτά γι' αυτό. Οι εργασίες των ομάδων αναρτώνται στον πίνακα δραστηριοτήτων της τάξης.

Μετά από αυτή τη δραστηριότητα, η τάξη ασχολείται με αποσπάσματα από τα *Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ* του Τζόναθαν Σουίφτ. Το μάθημα ξεκινά με την προβολή εικόνων σχετικά με τα ταξίδια του Γκιούλιβερ στον βιντεοπροβολέα, η μία σκαναρισμένη από το εξώφυλλο του κόμικς από το αρχείο της διδάσκουσας (εκδόσεις Γράμματα) και η άλλη από το διαδίκτυο ([Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ](#)). Οι μαθητές σχολιάζουν τις εικόνες και ενημερώνονται για την υπόθεση του βιβλίου. Για να γνωρίσει η τάξη τους λόγους που ανάγκασαν τον ήρωα να ταξιδέψει, την έκβαση του ταξιδιού και το τέρμα, προβάλλεται το video [Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ Μέρος 1ο](#). Η μελέτη εστιάζει στην διαφορετικότητα της χώρας στην οποία έφτασε ο ήρωας και μερικές από τις παράξενες συνήθειές της, τις δυσκολίες που συναντά ο Γκιούλιβερ στον καινούριο τόπο και πώς βοηθήθηκε από τους κατοίκους (βλ. Παράρτημα, 5^ο Φύλλο Εργασίας). Γίνεται μικρή προφορική συζήτηση κατά την οποία οι μαθητές εκφράζουν τις εντυπώσεις τους από τον τρόπο απόδοσης του βιβλίου στο video και συγκρίνουν τα δύο μέσα.

Ως συνέχεια του φανταστικού ταξιδιού, οι ομάδες ασχολούνται με αποσπάσματα από το Βιβλίο *Ο μικρός πρίγκιπας* του Αντουάν ντε Σαιν Εξυπερύ. Αφού δίνονται κάποιες πληροφορίες για την υπόθεση του βιβλίου, μελετούν το απόσπασμα των προετοιμασιών που κάνει ο ήρωας πριν από το ταξίδι του και καταγράφουν τις δικές τους προετοιμασίες πριν από ένα ταξίδι. Σχολιάζονται τα αποσπάσματα που αναφέρονται στην επίσκεψη του ήρωα σε δύο πλανήτες, του ματαιόδοξου και του μπεκρή. Επιλέγονται αυτά τα αποσπάσματα, γιατί η διδάσκουσα επιδιώκει να επιστήσει την προσοχή στις ομάδες να «μαντεύουν» τη σημασία των όρων που δε γνωρίζουν («ματαιόδοξος», «μπεκρή») μέσα από την περιγραφή του κειμένου. Επίσης, επειδή προσφέρονται για δραματοποίηση (αυτοσχεδιασμό) για την οποία πρώτα δίνονται σαφείς πληροφορίες στην τάξη και ανιχνεύονται αντικείμενα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν (π.χ. ο σκούφος ενός μαθητή να είναι το καπέλο του ήρωα). Οι ομάδες καλούνται να σχεδιάσουν το «πορτραίτο» των ηρώων ή να φτιάξουν μία «παγωμένη εικόνα», η οποία θα «ξεπαγώσει» με το άγγιγμα της διδάσκουσας και θα διεξαχθεί διάλογος. Στις δραματοποιήσεις συμμετέχουν όσοι το επιθυμούν, καθώς και η διδάσκουσα («δάσκαλος σε ρόλο»). Οι «θεατές» σχολιάζουν κάτι στο τέλος του αυτοσχεδιασμού, προτείνουν εναλλακτικούς τρόπους παίζοντας εκ νέου το απόσπασμα, ώστε να υπάρχει ποικιλία «ερμηνειών» και ανατροφοδότηση. Ανατίθεται σε μαθητή να βρει το βιβλίο στην βιβλιοθήκη του σχολείου και να το φέρει στην τάξη. Την επόμενη φορά, οι ομάδες μελετούν το απόσπασμα όπου ο ήρωας φτάνει στον πλανήτη γη. Τον περιγράφουν μέσα από τα μάτια του ήρωα, εξερευνούν την υδρόγειο σφαίρα, ανακαλούν γνώσεις από άλλα μαθήματα (για τις κινήσεις του ήλιου) και γράφουν την προτίμηση τους για τον πλανήτη που θα ήθελαν να επισκεφτούν αν ήταν στη θέση του. Το μάθημα κλείνει με την προβολή video ([Ο Μικρός Πρίγκιπας και ο τριανταφυλλόκηπος Ο Μικρός Πρίγκιπας και η αλεπού](#)) στα οποία παρουσιάζεται η συνέχεια του ταξιδιού και οι ομάδες με τις εργασίες τους μπαίνουν στο ρόλο των ηρώων (βλ. Παράρτημα, 6^ο Φύλλο Εργασίας).

Το ποίημα «Ιθάκη» του Κ. Π. Καβάφη, που ανήκει στη σφαίρα των φανταστικών ταξιδιών, είναι ένα ταξίδι στον εσωτερικό κόσμο του καθενός. Ξεκινώντας από τον τίτλο, οι ομάδες ανακαλούν προηγούμενες γνώσεις από την *Οδύσσεια* που έχουν διδαχτεί στην Α' τάξη και γίνεται ολιγόλεπτη συζήτηση. Διερευνούν τα εμπόδια που συναντά κανείς στο δρόμο του για τον τελικό προορισμό του, τι αποκομίζει κανείς

από ένα ταξίδι παρά τις δυσκολίες που συναντά και προβληματίζονται σχετικά με τα συναισθήματα του ήρωα που αγωνίζεται να φτάσει στον στόχο του (βλ. Παράρτημα, 7^ο Φύλλο Εργασίας). Για να γνωρίσει η τάξη άγνωστους όρους προβάλλονται εικόνες από τη μηχανή αναζήτησης google (κοράλλια, έβενος, σιντέφι, μυρωδικά). Τέλος, προβάλλονται εργασίες άλλων σχολείων: [Η Ιθάκη σε κόμικς \(στα αγγλικά\)](#), [Ιθάκη-Μελοποίηση από μαθητική χορωδία](#), [Ιθάκη, εικονογράφηση, εργασία μαθητών](#) για πάρει ιδέες η τάξη για την αξιοποίηση ενός κειμένου και ποιες προεκτάσεις μπορεί να έχει η δουλειά μιας ομάδας ξεκινώντας από τη λογοτεχνία, να εκφράσει εντυπώσεις, να κρίνει την εργασία συμμαθητών από άλλα σχολεία (π.χ. αν είναι ταιριαστές οι εικόνες στην οπτικοποίηση του ποιήματος, πώς κρίνουν τη μελοποίησή του, αν τους αρέσει η μουσική, οι εικόνες του κόμικς, τι θα άλλαζαν στις εργασίες αυτές).

Με τα κείμενα «Οι γάτες των φορτηγών» του Νίκου Καββαδία και «Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα» του Δ. Χατζή η τάξη αφήνει το φανταστικό ταξίδι και επιστρέφει στο πραγματικό, ειδικότερα στο ταξίδι «για δουλειά» και τη μετανάστευση. Το πρώτο κείμενο επιλέγεται, επειδή πολλοί γονείς των μαθητών εργάζονται ως ναυτικοί και στοχεύει να προβληματίσει τους μαθητές σχετικά με τις δυσκολίες που βιώνει ο «ταξιδιώτης» ως εργαζόμενος, τα συναισθήματά του, το στήριγμά του στις δυσκολίες του ταξιδιού (βλ. Παράρτημα, 8^ο Φύλλο Εργασίας). Προβάλλεται μέσω βιντεοπροβολέα από το διαδίκτυο το ποίημα μελοποιημένο [Οι γάτες των φορτηγών, Ξέμπαρκοι](#), η τάξη ακούει το τραγούδι, σχολιάζει τη μουσική και τον τρόπο που αποδίδεται το ποίημα στο video. Στο τέλος, μπορούν να το τραγουδήσουν, αν το επιθυμούν. Με το δεύτερο κείμενο η τάξη έρχεται σε επαφή με συναισθήματα και στιγμές της ζωή ενός «ταξιδιώτη- μετανάστη». Αρχικά, δίνονται κάποιες πληροφορίες από τη διδάσκουσα σχετικά με την υπόθεση του κειμένου. Οι ομάδες καλούνται να μπουν σε ρόλο δημοσιογράφου, να διερευνήσουν την ταυτότητα και τα συναισθήματα του ήρωα βασιζόμενοι σε στοιχεία του κειμένου. Ακόμη, τους δίνεται η ευκαιρία να διατυπώσουν οι ίδιοι ερωτήσεις για τη ζωή του ήρωα (βλ. Παράρτημα, 9^ο Φύλλο Εργασίας). Εκτός από τα παραπάνω, σχολιάζεται η εικόνα του βιβλίου, ορισμένες από τις φράσεις του κειμένου που κάνουν εντύπωση στις ομάδες καθώς και ο τίτλος του.

Γ' Φάση: Μετά την ανάγνωση (4 διδακτικές ώρες)

Η διδασκαλία του σεναρίου ολοκληρώνεται με δύο μικρά project:

1^η ομαδική εργασία: «Τα ταξίδια μας στο μάθημα της λογοτεχνίας»

Οι μαθητές εργαζόμενοι ομαδικά στο εργαστήριο Πληροφορικής αναζητούν στη μηχανή αναζήτησης google και επιλέγουν εικόνες της αρεσκείας τους που κατά τη γνώμη τους ταιριάζουν σε κάποιο από τα κείμενα που διδαχτήκαν. Η κάθε ομάδα αναζητά εικόνες για διαφορετικό κείμενο, οι οποίες εκτυπώνονται και οι ομάδες τις κολλούν σε δύο χαρτόνια, τιτλοφορώντας τα «Τα πραγματικά ταξίδια» και «Τα φανταστικά ταξίδια». Γράφουν μικρές λεζάντες με τον παραδοσιακό τρόπο («με μολύβι και χαρτί»), οι οποίες περιλαμβάνουν σκέψεις, εντυπώσεις των ομάδων από το αντίστοιχο κείμενο, φράσεις από το κείμενο που τους άρεσαν ή επίθετα που περιγράφουν τα ταξίδια. Αφού κολληθούν και οι λεζάντες στα χαρτόνια, αναρτώνται στον πίνακα δραστηριοτήτων της τάξης ή του σχολείου. Έτσι, η τάξη αποκτά μία συνοπτική εικονογραφημένη παρουσίαση των κειμένων που διδάχτηκε.

2^η ατομική εργασία: «Αποστολή καρτ ποστάλ»

Οι μαθητές εργάζονται ατομικά στο εργαστήριο πληροφορικής. Καλούνται να φανταστούν ότι έχουν ταξιδέψει σε ένα μέρος το οποίο ήθελαν πάντα να επισκεφτούν και στέλνουν μία κάρτα στη διδάσκουσα. Αναζητούν και επιλέγουν εικόνες από τη μηχανή αναζήτησης google, μία ή δύο ο καθένας, από τον προορισμό του ταξιδιού τους. Παράλληλα, καταγράφουν από το διαδίκτυο λίγες πληροφορίες για τον τόπο που επισκέφτηκαν, κάποια αξιοθέατα που είδαν, κάτι χαρακτηριστικό της περιοχής. Εκτυπώνουν την εικόνα της κάρτας τους, την κολλούν σε χρωματιστό χαρτόνι Α4 και γράφουν ένα μικρό κείμενο με πληροφορίες για το μέρος στο οποίο βρίσκονται, τις εντυπώσεις τους και τα συναισθήματα τους που έχουν κάνει αυτό το ταξίδι.

Αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της λογοτεχνίας

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση την επίτευξη των στόχων, τη συμμετοχή των μαθητών στην ομαδική και ατομική εργασία, τη συμβολή τους στη δουλειά της ομάδας, τον τρόπο της παρουσίασης των εργασιών τους, τον προφορικό και γραπτό τους λόγο σχετικά με ό,τι διδάχτηκαν, την αυτοαξιολόγηση και την αλληλοαξιολόγηση των ομάδων. Ειδικότερα, η κάθε ομάδα έχει τον φάκελό της, στον οποίο υπάρχουν τα φύλλα εργασίας της αλλά και η εργασία του καθενός. Η διατύπωση και η μορφή των θεμάτων του μαθήματος για την αξιολόγηση των μαθητών στις γραπτές εξετάσεις (τελική αξιολόγηση) είναι παρόμοια με ό,τι έχουν ασχοληθεί οι μαθητές σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς στα φύλλα εργασίας ή ό,τι έχει συζητηθεί στην τάξη.

Άλλες εκδοχές

Ενδεικτικά, ανάλογα με το μαθησιακό επίπεδο και τα ενδιαφέροντα της τάξης προτείνονται τρόποι τροποποίησης του σεναρίου στη Β' Φάση:

1^η: Στο πλαίσιο της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης και της άσκησης της κριτικής ικανότητας της τάξης σε θέματα, όπως η μετανάστευση, η ξενιτιά, η προσφυγιά, το «ταξίδι φυγής», η τάξη διαβάσει το θεατρικό έργο *Το αγόρι με τη βαλίτσα* του Μάικλ Κένι (Έκδοση: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα 2006, μετάφραση Ξένια Καλογεροπούλου) ή αποσπάσματα από αυτό. Η κάθε ομάδα εργάζεται με διαφορετικό φύλλο εργασίας παρουσιάζοντας κάτι διαφορετικό από το βιβλίο ή κάποιες ομάδες έχουν κοινό φύλλο εργασίας και συγκρίνεται η παρουσίασή τους συμπληρώνοντας η μία την άλλη. Η παρουσίαση πραγματοποιείται σε προκαθορισμένη ημερομηνία στην ολομέλεια της τάξης σε συζήτηση «στρογγυλής τραπέζης». Επιπλέον, γίνεται προβολή της θεατρικής παράστασης στην τάξη και συγκρίνεται με το θεατρικό κείμενο (ενδεικτικά: θεατρική παράσταση [Το αγόρι με τη βαλίτσα](#)) ως προς τον τρόπο μεταφοράς του στο θέατρο. Εκτός από τα παραπάνω, οι ομάδες μπορούν να ασχοληθούν με ποικίλες εργασίες, όπως: αλλαγή και συγγραφή σκηνών ή του τέλους του βιβλίου, ταύτιση με τον ήρωα και συγγραφή ημερολογίου/e-mail/ επιστολών, μετατροπή του θεατρικού κειμένου σε αφηγηματικό. Ακόμη, μπορούν να αξιοποιηθούν σχετικά κείμενα από τα βιβλία Λογοτεχνίας του γυμνασίου των δύο πρώτων τάξεων (π.χ.

Δημοτικά τραγούδια της ξενιτιάς), καθώς υπάρχει σχετική ενότητα και από το **Υλικό ΠΕΜ** (αποσπάσματα από *Το διπλό Ταξίδι*, της Λ. Ψαραύτη). Επιπλέον, ο διδάσκων μπορεί να χρησιμοποιήσει λογοτεχνικά κείμενα και από άλλες πηγές (διαδίκτυο, σχολική βιβλιοθήκη). Τα κείμενα αυτά συγκρίνονται είτε μεταξύ τους είτε ακόμη και με ειδησεογραφικά σύγχρονα κείμενα ή άρθρα από το διαδίκτυο με θέμα τη μετανάστευση και τους πρόσφυγες ως προς τους λόγους του ταξιδιού, τις περιπέτειες των μεταναστών, των προσφύγων, τα συναισθήματά τους, αν βρίσκουν αυτό που ονειρεύονται στον τελικό προορισμό τους. Οι ομάδες κάνουν και τη δική τους έρευνα στο διαδίκτυο ή σε βιβλία της βιβλιοθήκης του σχολείου με την υποστήριξη του διδάσκοντα.

2^η: Οι ομάδες επιλέγουν ένα βιβλίο σχετικό με το ταξίδι είτε από τη βιβλιοθήκη του σχολείου είτε τη δημοτική βιβλιοθήκη της περιοχής τους και το παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης. Το βιβλίο μπορεί να είναι λογοτεχνικό, κόμικ, ταξιδιωτικός οδηγός, ιστορικό κείμενο, ιστορία από τη μυθολογία. Ο ρόλος του διδάσκοντα σε όλη αυτή τη διαδικασία είναι υποστηρικτικός και ενθαρρυντικός. Μπορεί να βοηθήσει τις ομάδες προτείνοντας βιβλία και να καθοδηγήσει την τάξη για τον τρόπο δουλειάς, ιδίως, αν δε διαθέτει προηγούμενη ανάλογη εμπειρία.

Εφαρμογή του σεναρίου σε άλλα μαθήματα/ άλλες τάξεις:

Μέρος του σεναρίου μπορεί να διδαχθεί και στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας Β', στην ενότητα «Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα». Επίσης, στο μάθημα της Λογοτεχνίας της Α' Γυμνασίου, στην ενότητα «Ταξιδιωτικά κείμενα» ανάλογα με το επίπεδο της τάξης. Το ίδιο σενάριο ή μέρος του σεναρίου θα μπορούσε να δοκιμαστεί στο μάθημα Λογοτεχνίας στην Ε' - ΣΤ Δημοτικού Σχολείου, ακόμη και στο μάθημα της Γεωγραφίας, όπου οι μαθητές γνωρίζουν την Ελλάδα και σε τάξεις με αλλοδαπούς μαθητές με ικανοποιητικό επίπεδο ελληνομάθειας με τις κατάλληλες προσαρμογές/ αλλαγές στα φύλλα εργασίας.

Κριτική

Το σενάριο υλοποιήθηκε στη Β' τάξη του Γυμνασίου Εχίνου, σε ένα ορεινό χωριό της Ξάνθης κατά τα σχολικά έτη 2012- 2013 και 2013-2014. Το μαθησιακό επίπεδο του σχολείου είναι χαμηλό έως μέτριο σε κάποιες περιπτώσεις. Πολλοί μαθητές αντιμετωπίζουν προβλήματα όχι μόνο στο γραπτό αλλά και στον προφορικό λόγο σε επίπεδο κατανόησης, έκφρασης, λεξιλογίου, σύνταξης, γραμματικής. Γενικότερα, δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα βιβλία του Π. Σ. και να ανταποκριθούν στους στόχους του. Οι μαθητές φοίτησαν σε μειονοτικό Δημοτικό Σχολείο, στο οποίο διδάχτηκαν την ελληνική και την τουρκική γλώσσα. Η μητρική τους γλώσσα είναι η Πομακική.

Γι' αυτούς τους λόγους, στο παρόν σενάριο επιλέχθηκαν κείμενα σχετικά εύληπτα από τους περισσότερους μαθητές, τα οποία κεντρίζουν το ενδιαφέρον τους και διευρύνουν τον κόσμο τους, εφόσον δεν έχουν πολλές εμπειρίες από ταξίδια. Ωστόσο, ορισμένοι μαθητές δυσκολεύτηκαν περισσότερο από άλλους στην κατανόηση κάποιων κειμένων. Οι γνώσεις τους σχετικά με τους Η/Υ περιορίζονται σε ό, τι έμαθαν στο Γυμνάσιο, εφόσον στο Δημοτικό δεν διδάσκονται Η/Υ και στο σπίτι ελάχιστοι διαθέτουν σταθερό τηλέφωνο και υπολογιστή. Γι' αυτό, οι ΤΠΕ δεν ήταν δυνατό να αξιοποιηθούν από τους ίδιους τους μαθητές παρά μόνο ως περιβάλλον αναζήτησης εικόνων και ελάχιστων πληροφοριών από τη μηχανή

αναζήτησης google. Τη δεύτερη σχολική χρονιά προστέθηκε μία ακόμη δυσκολία στην εφαρμογή του σεναρίου: μια τάξη με ακόμη περισσότερα μαθησιακά προβλήματα αλλά και προβλήματα συμπεριφοράς. Οι μαθητές αρνούταν να υπακούσουν σε κανόνες και δεν ήταν εξοικειωμένοι με την ομαδική εργασία.

Το στοίχημα της διδάσκουσας ήταν οι μαθητές των τάξεων αυτών να αγαπήσουν τη λογοτεχνία εργαζόμενοι ομαδικά, να μάθουν κάτι για τον κόσμο και τον εαυτό τους μέσα από αυτό το ταξίδι, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, να αξύνουν την παρατηρητικότητά τους και στα δικά τους ταξίδια και να συνεργάζονται. Επίσης, να απολαύσουν το μάθημα ως διαδικασία και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση με την εκπόνηση και παρουσίαση των εργασιών τους στην τάξη.

Παρά τις δυσκολίες στην εφαρμογή του σεναρίου, όλα αυτά επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Σ' αυτό βοήθησαν πολλοί παράγοντες, όπως: το είδος των κειμένων που επιλέχθηκαν, η μείωση των απαιτήσεων στα φύλλα εργασίας, η ανάγνωση των κειμένων από τη διδάσκουσα, η ανυπαρξία πίεσης να καλυφθεί συγκεκριμένη ύλη, η επανάληψη ορισμένων συνηθειών (π.χ. οι μαθητές έμαθαν να τακτοποιούν το χώρο, ώστε να κάθονται 3-4 σε κάθε ομάδα στο διάλειμμα), η ομαδική εργασία κ.ά. Ιδίως, με την ομαδική εργασία κινητοποιήθηκαν, τις περισσότερες φορές, ακόμη και οι πιο «αδύναμοι μαθητές». Τα μέλη των ομάδων έμαθαν να επιλύουν συγκρούσεις που προέκυπταν, να προσπαθούν όλοι μαζί συμβάλλοντας με κάποιο τρόπο ο καθένας για την επίτευξη ενός στόχου. Το πιο σημαντικό, όμως, ήταν ότι είχαν την αίσθηση ότι δεν δούλευαν μόνοι τους και απολάμβαναν τη διαδικασία του μαθήματος.

Βιβλιογραφία για τον εκπαιδευτικό

[Επιμορφωτικό Υλικό για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στα ΚΣΕ \(2013\), Διδακτική Λογοτεχνίας](#)

Αποστολίδου Βενετία & Ελένη Χοντολίδου, (επιμ.), (Αθήνα, 2004) *Διδακτικές προτάσεις για το μάθημα της Λογοτεχνίας (Β' Γυμνασίου) ΠΕΜ Βιβλίο καθηγητών*

Ιστοσελίδες:

Νέζη Μαρία [e-διδακτική: νέες τεχνολογίες και διδασκαλία της λογοτεχνίας](#)

[Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο](#). Ομάδα

Εργασίας: Βενετία Αποστολίδου, Νικολίνα Κουντουρά, Κατερίνα Προκοπίου & Ελένη Χοντολίδου

Παράρτημα

Φύλλα Εργασίας

1^ο Φύλλο Εργασίας: «aerial viewing of Greece»

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η, 2^η ομαδικά, 3^η ατομικά

Είδατε το video Aerial viewing of Greece:

1. Αναγνωρίσατε κάποιο ή κάποια από τα μέρη που είδατε στο video;
2. Αν ένας τουρίστας δει αυτό το video, νομίζετε ότι θα θέλει να επισκεφτεί την Ελλάδα; γιατί;
3. Αν κοιτούσατε την Ελλάδα από ψηλά, σε ποιο μέρος θα σταματούσατε περισσότερο και γιατί;

2^ο Φύλλο Εργασίας: «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα», Μάγια Τσόκλη, Λήμνος Α' μέρος

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η ομαδικά, 2^η ατομικά

Στο video που είδατε γνωρίσατε τη Λήμνο.

1. Τι μάθατε για τη Λήμνο;
 - A) Που βρίσκεται;
 - B) Ποιο είναι το κεντρικό λιμάνι του νησιού;
 - Γ) Τι συμβαίνει στο κάστρο της Λήμνου;
 - Δ) Τι καλλιεργούσαν οι κάτοικοι στο παρελθόν; Από πού φαίνεται αυτό;
 - Ε) Πώς είναι χτισμένα τα κτίρια, κυρίως τα παλιά; Από τι υλικά;
 - ΣΤ) Πώς είναι το τοπίο της Λήμνου; Διαφέρει ή μοιάζει με το τοπίο της περιοχής σας;
 - Ε) Υπάρχει κάτι άλλο που μάθατε για τη Λήμνο και θα θέλατε να το πείτε στους συμμαθητές σας;
2. Σου άρεσε το video που είδες για τη Λήμνο; Τι σου έκανε εντύπωση στο νησί; Τι δεν σου άρεσε; Θα ήθελες να ταξιδέψεις κάποτε στη Λήμνο και να τη γνωρίσεις;

3^ο Φύλλο Εργασίας: «Από το αεροπλάνο», Λίνα Κάσδαγλη

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η- 6^η ομαδικά, 7^η ατομικά.

Αφού διαβάσετε το κείμενο, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Από ποια πόλη ξεκινά η ηρωίδα και ποιο μέρος θα επισκεφτεί;
2. Ποια είναι τα συναισθήματά της όταν μπαίνει για πρώτη φορά στο αεροπλάνο;
3. Πώς περιγράφει τη στιγμή της απογείωσης;
4. Από ποιες περιοχές περνάει το αεροπλάνο; Να τις καταγράψετε και να τις εντοπίσετε στο χάρτη.

5. Να καταγράψετε σε πίνακα τα μεταφορικά μέσα που γνωρίζετε, σύγχρονα και παλιότερα.
6. Φανταστείτε ότι ανεβαίνετε σε ένα ψηλό κτίριο ή στην κορυφή ενός λόφου στην περιοχή σας. Συνεχίστε την παράγραφο περιγράφοντας τι βλέπετε από ψηλά και πώς νιώθετε:
«Από τη στιγμή που ανέβηκα εκεί πάνω άρχισα να κοιτάζω με περιέργεια το τοπίο που απλωνόταν μπροστά μου...»

4^ο Φύλλο Εργασίας: «Βγαίνοντας από το σχολείο», Ζακ Πρεβέρ

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η -3^η ομαδικά, 4^η ατομικά.

1. Να αφηγηθείτε το ταξίδι που κάνουν οι μαθητές με τη φαντασία τους και φεύγουν από το σχολείο. Αναφερθείτε στο ξεκίνημα του ταξιδιού, το μεταφορικό μέσο, τις εμπειρίες τους, το τέλος του.
2. Να εντοπίσετε εικόνες στο ποίημα και να τις κατηγοριοποιήσετε σε έναν πίνακα (ηχητικές, οπτικές, γευστικές, οσφρητικές). Σας φαίνονται παράξενες αυτές οι εικόνες που συναντούν τα παιδιά στο ταξίδι τους; Γιατί;
3. Για ποιους λόγους νομίζετε ότι οι μαθητές βγαίνουν από το σχολείο τους και πραγματοποιούν αυτό το φανταστικό ταξίδι;
4. Να περιγράψεις ένα μέρος, φανταστικό ή πραγματικό, στο οποίο ταξιδεύεις με τη φαντασία σου για να «φύγεις» από το σχολείο.

5^ο Φύλλο Εργασίας: Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ (αποσπάσματα), Τζόνναθαν Σουίφτ

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: ομαδικά 1^η - 4^η, ατομικά την 5^η

1. Διάλεξε με την ομάδα σου μία από τις δύο ερωτήσεις:

Φαντάσου ότι είσαι ο Γκιούλιβερ και γράφεις ένα γράμμα στη γυναίκα σου που είναι μακριά. Γράψε τις σκέψεις σου και τα συναισθήματά σου για όσα βλέπεις και ζεις στη Λιλιπούτη.

Ή

Φαντάσου ότι είσαι ένας κάτοικος της Λιλιπούτης και γράφεις στο ημερολόγιό σου τι σκέφτεσαι και πώς αισθάνεσαι για τον Γκιούλιβερ.

3. Η Λιλιπούτη έχει μερικές παράξενες συνήθειες. Σχολιάστε πώς γράφουν οι κάτοικοι της και πώς θάβουν τους νεκρούς τους.
4. Πώς βοήθησαν οι κάτοικοι της Λιλιπούτης τον Γκιούλιβερ να ντυθεί και να τραφεί; Θα ήταν εύκολη η παραμονή του εκεί, αν δεν τον βοηθούσαν;
5. Τι θα έκανες στη θέση του Γκιούλιβερ; Θα δραπέτευες από τη χώρα ή όχι και γιατί;

6^ο Φύλλο Εργασίας: Ο μικρός πρίγκιπας (αποσπάσματα), Αντουάν ντε Σαιν Εξυπερύ

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 2^η, 3^η, 8^η: ατομικά, οι υπόλοιπες ομαδικά

1. Ποιες προετοιμασίες κάνει ο μικρός πρίγκιπας πριν φύγει από τον πλανήτη του; Πώς νιώθει όταν αποχαιρετά το αγαπημένο του λουλούδι;
2. Εσύ πώς νιώθεις εσύ όταν φεύγεις από το σπίτι σου για πολύ καιρό; Πώς αποχαιρετάς τα αγαπημένα σου πρόσωπα;
3. Γράψε 2-3 αντικείμενα που θα έπαιρνες μαζί σου αν πήγαινες σε ένα έρημο νησί και πες γιατί σου φαίνονται απαραίτητα.
4. Ο μικρός πρίγκιπας στον δεύτερο πλανήτη που επισκέπτεται συναντά έναν ματαιόδοξο. Βρείτε λέξεις ή φράσεις από το κείμενο που δείχνουν πώς είναι ένας ματαιόδοξος.
5. Διάλεξε με την ομάδα σου μία από τις δύο δραστηριότητες:
Σχεδιάστε το πορτραίτο του ματαιόδοξου σε ένα χαρτί Α4. Πώς μοιάζει το πρόσωπό του;
ή
Φτιάξτε με το σώμα σας μία παγωμένη εικόνα: πώς είναι και τι κάνει ο ματαιόδοξος; Όταν η καθηγήτρια σας αγγίζει, η εικόνα θα ξεπαγώσει και ο ματαιόδοξος θα μιλήσει και θα κινηθεί. Τι θα πει; Τι θα κάνει;
6. Μετά τη συνάντηση του με τον ματαιόδοξο, ο μικρός πρίγκιπας επισκέπτεται τον πλανήτη του μπεκρή. Βρείτε λέξεις ή φράσεις από το κείμενο που δείχνουν πώς είναι ένας μπεκρής.
7. Με την ομάδα σου θα παίξετε τη συνάντηση του μικρού πρίγκιπα με τον μπεκρή! Ετοιμαστείτε και παρουσιάστε την στους συμμαθητές σας. Μπορείτε να ξεκινήσετε και από μία παγωμένη εικόνα.
8. Αν είχατε ένα μαγικό χαλί και πετούσατε με το μικρό πρίγκιπα ποιον πλανήτη ή ποια περιοχή της γης θα θέλατε να επισκεφτείτε; Γιατί;
9. Με την ομάδα σου επιλέξτε μία από τις δύο ερωτήσεις:
Φανταστείτε ότι είστε η αλεπού και διηγείστε σε έναν φίλο σας τη συνάντησή σας με το μικρό πρίγκιπα.
ή
Φανταστείτε ότι είστε ο μικρός πρίγκιπας και διηγείστε σε έναν φίλο σας ή στο λουλούδι σας τη συνάντησή σας με την αλεπού.

7^ο Φύλλο Εργασίας: «Ιθάκη», Κ. Π. Καβάφης

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η- 4^η ομαδικά, 5^η- 6^η: ατομικά

1. Τι ήταν για τον Οδυσσέα οι Λαιστρυγόνες, οι Κύκλωπες και ο θυμωμένος Ποσειδώνας;
2. Πότε δε θα συναντήσει κανείς τους Λαιστρυγόνες, τους Κύκλωπες και τον θυμωμένο Ποσειδώνα;
3. Πώς καταλαβαίνεται τις φράσεις: « να εύχεσαι να είναι μακρύς ο δρόμος», «πλούσιος με όσα κέρδισες στο δρόμο»; Τι είδους πλούτη προσφέρει στον ταξιδιώτη το ταξίδι;
4. Σκεφτείτε τι συμβολίζουν στο ποίημα: η Ιθάκη, οι Κύκλωπες και ο Ποσειδώνας, οι σταθμοί του ταξιδιού και τα εμπορεύματα.
5. Ποιος/οι στίχος/στίχοι του ποιήματος σου άρεσαν και γιατί; Η ερώτηση να απαντηθεί ατομικά.
6. Ποια είναι η δική σου «Ιθάκη»; Η ερώτηση να απαντηθεί ατομικά.
Μπορείς να το γράψεις ή να το σχεδιάσεις

8^ο Φύλλο Εργασίας: «Οι γάτες των φορτηγών», Νίκος Καββαδίας

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: 1^η-3^η ομαδικά, 4^η ατομικά

1. Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται αυτό η δυσκολίες που συναντούν οι ναυτικοί στο ταξίδι τους; Εσείς, τι έχετε ακούσει γι' αυτό;
2. Τι νομίζετε ότι νιώθουν πιο πολύ και τι πιο λίγο οι ναυτικοί στο ταξίδι τους; Γράψε μερικά από τα συναισθήματά τους σε μια πυραμίδα από το λίγο στο πολύ.
3. Οι ναυτικοί είναι δεμένοι με τη γάτα του πλοίου. Γιατί; Πώς νιώθουν όταν αρρωσταίνει και τι κάνουν;
4. Να περιγράψεις μία εικόνα που σου άρεσε πολύ από το κείμενο (οπτική, ηχητική ή και τα δύο) και να πεις γιατί.

9^ο Φύλλο Εργασίας: «Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα», Δημήτρης Χατζής

Όνομα μαθητή:

Όνομα ομάδας:

Ερωτήσεις: ομαδικά

1. Φανταστείτε ότι είστε δημοσιογράφοι και κάνετε ένα ρεπορτάζ με θέμα τη ζωή ενός μετανάστη στο εξωτερικό. Γι' αυτό:
 - ✓ πρώτα παρουσιάζετε τον ήρωα βασιζόμενοι σε στοιχεία του κειμένου (πού εργάζεται, πώς νιώθει, τί συνηθίζει να κάνει μετά τη δουλειά, εάν έχει φίλους κ.τλ.).
 - ✓ Ποιες ερωτήσεις θα κάνατε στον ήρωα, αν τον είχατε απέναντί σας και του παίρνατε συνέντευξη για το ρεπορτάζ.